

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Če želja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katastrofalnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta števil. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta števil. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, inserati se sprejemajo do srede jutraj, — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Nauki.

Kadar nastanejo vojske, pošiljajo tudi nevojskujoče se države svoje vojaške izvedence v sovražna tabora, da opazujejo razvoj vojske in se učijo. Vsaka vojska nudi mnogo naukov, ne samo o načinu vojskovanja, ampak tudi o moči in kakovosti v boju stoječih narodov. Politika ni nič drugega nego boj, kateri ostane vedno ob času volitev najbolj vroč. Zato tudi ob času volitev najbolj spoznamo stranke, kajti takrat, ko se gre za življenje ali smrt, se pokažejo takšne, kakoršne so v istini.

V sedanjem volilnem boju smo videli, da so imeli nasprotniki vse polno osebnih in političnih ugovorov proti našim kandidatom. Pregrehe naših kandidatov so vstale iz tal kakor gobe po dežju. Toda kadar smo jih začeli preiskovati, so se pokazale kot neresnične in lažnjive. In če smo eno neresnico razkrinkali, hitro se jih je zasejalo od nasprotne strani deset novih. Laž, to je bilo orožje, ki so se ga nasprotniki najrajši in v najbolj izdatni meri posluževali.

Naši somišljeniki so se borili proti nasprotnikom stvarno in pošteno. Laži niso uporabljali za svoje orožje, ampak kazali so na napake nasprotnih strank, kakor se kažejo v njih programu in njih delovanju. Tako se mora tudi v bodoče goditi. Kjer zmagamo, moramo zmagati s poštenimi sredstvi, laž in obreko vanje pa odklanjamo kot volilno orožje naše katoliško-narodne Slovenske kmečke zveze. Recimo, da bi v kakem slučaju tudi zmagala nepoštenost nasprotnikov, vendar pri zdravem jedru našega ljudstva je izključeno, da bi se vspehi z zavrgljivimi sredstvi mogli dolgo vzdržati. Bog bo blagoslovil prej ali slej naše pošteno delo.

Druga prikazen v sedanjem volilnem boju je brezmejna surovost naših nasprotnikov, liberalcev in nemškutarjev. Ako bo šlo tako naprej, kakor se je v sedanjem boju začelo, potem bo prišel čas, ko sploh noben pošten človek ne bo hotel več kandidirati in tudi ne iti na volišče. Potem se bodo morali postavljati kandidati, ne ki znajo misliti in govoriti, ampak ki se znajo pretepati in streljati. Najgrše so čelali v tem oziru liberalci. Kričanja, žvižganja in psovanja niti ne omenimo, toda rabili so tudi bikovice, kole, nože in revolverje. Roblekova kandidatura je po dogovorkih na Pernovem omadeževana celo — s krvjo.

Toda v zagovor našega kmečkega in delavskega ljudstva moramo takoj povdarjati, da se ono ni udeleževalo teh surovosti. Ampak bili so to člani drugih stanov, ki se večkrat bahajo, da nadkriljujejo kmeta v omiki in izkušnji, a so sedaj zopet pokazali, da je njihova omika le velika surovost in njihove izkušnje le nenavadna izurjenost v napadih in pretepanjih.

Tretja žalostna prikazen je, da se je razgrajanja nasprotnikov udeleževala tudi mladina. Res je, ogromna večina mladine ni šla za razgrajati, ampak se je pošteno borila za našo pošteno stranko. Ampak tudi za oni del mladine, ki smo ga videli še sedaj med znanimi in sodnijsko pogosto kaznovanimi pretepači, nam je iz srca žal. Tudi ta del mladine moramo iztrgati liberalcem in nemškutarjem iz njih nevarnega objema. In naj velja ta boj kar hoče, izvojevati ga moramo srečno. Boj za pošteno javno vzgojo naše mladine stoji nam celo višje nego boj za posamezne mandate. V tem boju mora biti ves narod ob naši strani. Največji greh liberalcev in nemškutarjev v sedanjem volilnem boju je, da so nam hoteli pokvariti in podivjati mladino.

Po volitvah ne mislimo in ne maramo držati križem rok. Organizirali bomo nadalje naše ljudstvo, osobito pa našo nad vse nam ljubo mladino, da jo obranimo pred lažjo, surovostjo in pokvarjenostjo liberalnih in nemškutarjskih nasprotnikov.

Politični ogled.

Cesar je imel kašelj ter je iskal zdravja v spremembi zraka. Najprej je bival v Gödölö na Ogrskem, potem nekoliko časa v Schönbrunn, sedaj pa se je preselil v letovišče Lažan pri Dunaju, kjer je zrak brez prahu in zdrav. Bolezen cesarjeva sicer ni popolnoma nič nevarna, vendar avstrijski državljani

trepetajo za svojega ljubljenege vladarja tudi pri vsakem majhnem nerazpoloženju. Nekatere vladarske posle izvršuje sedaj mesto njega prestolonaslednik Franc Ferdinand.

— **Državni zbor** bo po poročilih z Dunaja sklican 11. julija. Poletno državnozbornsko zasedanje bo kratko. Sestavila se bo zgolj zbornica. Niti to ni gotovo, če poda Bienerth poleti kako politično izjavo. Prestolni govor bo imel prestolonaslednik. Zadnje avdijence grofa Aerenthala, grofa Montecuccolija, grofa Khuena in barona Bienertha v soboto pri prestolonasledniku so bile že v zvezi z vsebino prestolnega govora.

Na Ogrskem je značilna izvolitev po umorjenem voditelju kmečke stranke, poslancu Aehimu. Izvoljen je bivši minister Kristoffy, predlagatelj splošne tajne volitve, za katero hoče sedaj kot poslanec zastaviti vse svoje moči.

— **Srbski prestolonaslednik** Aleksander se v septembru poroči z rusko princezino Tatjano, ki bo imela dote 30 milijonov rubljev in povrh še letnih 60 tisoč rubljev.

— **Vojska na Balkanu.** Zopet je nastala nevarnost, da del Turčije sledi vzgledu Srbije in Bulgarije ter postane samostalen. Albanci, sosedi Črnogorcev in Bošnjakov, se borijo za svojo neodvisnost, ker mladoturška vlada ni hotela upoštevati njihovega jezika in posebnosti njih domovine. Rod za rodom vstaja. Sedaj se je tudi rod Miriditov proglasil za samostojnega. Združeni Albanci nameravajo napasti Skader. Kakor se je pokazalo zadnje dni, je Avstrija in Rusija naklonjena željam Albancev. Kajpača, Turčija postaja zopet slabejša in slabi sosedi so vsaki državi ljubi. Bati pa se je, da bodo to priliko kmalu porabili tudi Črnogorci, Bolgari in Grki ter si ob tem ugodnem času povečali z orožjem svoje ozemlje.

— **Na Portugalskem** so bile koncem maja volitve za državni zbor. Zmagali so se republikanci, ker se monarhisti niso upali kandidirati, saj so itak vsakega zaprli. Ljudstvo pa ni za republiko. — Papež je zavrgel postavlo o ločitvi cerkve in države, ker bije v obraz božjim in naravnim pravicam. Škofje so izdali skupni pastirski list, zahvaljujoč tako svobodo cerkvi, kakoršno vživa v Zjedinih državah.

— **V Meksiki** je odstopil vsled nemirov dosedanja predsednik Porfirio Diaz ter se odpeljal na Špansko, kjer hoče bivati s svojo rodbino. Novega predsednika bodo volili posebni volilni močje vseh mehiških držav 15. oktobra. Vodja nemirnežev je Madero.

— **V Arabiji** še ni konec vstaje. Arabski vstaši so osvobodili Abo, glavno mesto Asira, turške čete so bile premagane.

Razne novice.

* **Iz šole.** Na štirirazrednici v Globokem, okrajni šolski svet Brežice, drugi krajevni razred je razpisano definitivno učiteljsko mesto.

* **Iz sodne službe.** Sodni svetnik Alfonz Gallinger, prejšnji Kapun, v Celju je imenovan za sodnega nadsvetnika.

* **Zaročil se je g. nadrevizor** Vlado Pušenjak z gđe. Jožico Radolič iz Maribora. Nadalje se je zaročil odvetniški kandidat v pisarni dr. Brejca v Celovcu, dr. Anton Prus, z gđe. učiteljico Marijo Krajnc v Spitaliču.

* **Katoliško dijaštvo.** Slovensko in hrvaško katoliško dijaštvo veselo napreduje. Vrste učečih se mladencev, ki se ne sramujejo, priznati pred vsem svetom svoje katoliško prepričanje, se od dne do dne množijo. Zopet zaznamujemo lahko korak naprej. Na praznik, dne 15. t. m. se ustanovi v Gradcu hrvaško katoliško akademsko društvo „Preporoč“. Obenem praznuje slovensko katoliško akademsko društvo „Zarja“ 10letnico svojega obstanka.

* **Posojilnica v Zalcu.** ki je seveda v liberalnih rokah, ima tirjati od polomljene Glavne posojilnice v Ljubljani 42.968 K 54 vin. Namesto, da so plačevali liberalci pivo in vino v volilnem boju, naj bi raje premišljali, kako dobiti ta denar nazaj, ne da bi se oškodovali kmečki zadrugniki.

* **Liberalne surovosti.** Kjerkoli je še kaj liberalcev, tam so se v sedanjem volilnem boju pokazali pretepi in nemiri. Tudi dr. Šusteršiču so hoteli zadnjo nedeljo liberalci v Šiški onemogočiti shod, toda

dr. Šusteršič je vstrajal tako dolgo na zborovališču, da je prišlo iz Ljubljane orožništvo in naredilo mir. Zalostno je, da se liberalci ne sramujejo, ker morajo povsod njih nemirno kri krotiti bajoneti orožnikov. Postavljajo se v isto vrsto, kakor vsakdanji zločinci.

* **Kri na liberalcih.** Na Veliki Pirešici so liberalci napadli naše pristase, ki so se vračali iz dr. Korosčevega shoda, mlatili po njih s koli, bikovicami in noži. Trije naši pristasi so baje težko ranjeni. Ob istem času je zboroval v bližnji hiši liberalni kandidat Roblek, toda ni prišel mirit tolovajev. Kri se drži liberalne stranke, in ta kri vpije, da se mora slovensko ljudstvo z vsemi silami upreti nadaljnim liberalnim surovostim. Liberalna stranka je lahko ponosna, ker ima v svojih vrstah tudi vse lopove in tolovaje.

* **Odrito.** Naši štajercijanci so v tem volilnem boju vrgli proč od sebe slovensko krinko, katero so še tuintam pred ljudstvom radi natakili na svoj obraz. Vsi trije spodnje štajerski štajercijanski kandidati Orng, Kresnik in Girstmayer se v nemških listih kakor Tagespost, Tagblatt itd. naglašajo ne več kot deutschfreundlich, ampak popolnoma odkrito kot nemški kandidati. Štajercijanska stranka se torej tudi ne smatra več kot slovenska, Nemcem prijazna stranka, ampak kot nemška stranka. Sedaj bo torej tudi tukaj hinavščine konec.

* **Kako gospodarijo liberalci z ljudskim denarjem.** Minoli teden se je vršila v Ljubljani pred poroto obravnava radi konkurza liberalne Glavne posojilnice v Ljubljani. Obtoženih je bilo 8 mož, med temi bivši liberalni obč. svetnik dr. Hudnik, liberalni dež. poslanec Turk in bivši ravnatelj Celjske zadrugne zveze Jošt. Liberalci so pri tem zavodu tako gospodarili, da znaša primankljaj 206.049 K. Slepilo se je v velikem obsegu in na vse mogoče načine, poleg tega pa še zelo lahkomišlno gospodarilo. Tudi več štajerskih posojilnic je bilo zapeljanih, da so naložile v „Glavni“ svoj denar, največ radi tega, ker je Celjska Zadrugna zveza bila z „Glavno“ v zvezi in jo je priporočal Jošt. Liberalna „Zadrugna zveza“ visi pri „Glavni“ za 301.626 K. Za večje svote nadalje posojilnica v Gotovljah, Zalcu itd. Koliko bodo oškodovane se ne da reči, trpele bodo pa gotovo. Večdnevna razprava je odkrila mnogo zanimivosti iz liberalnega zadrugnega dela, ki je navadno obrnjeno samo na lastno korist. Dr. Hudnik je bil obsojen radi krive in goljufije na 3 leta ječe, Jošt radi goljufije na 2. Ta obravnava je zopet pokazala, kako so liberalci povsod naši največji škodljivci.

Liberalnim posojilnicam z mirno besedo svetujemo, da se kmalu ločijo od celjske liberalne zveze, ki je pri polomu Glavne posojilnice v Ljubljani udeležena s 300.000 K, katere je njen ravnatelj Jošt proti odškodnini nalagal pri Glavni. Sedaj je ravnatelj Stiebler, kateri je tudi revidiral polomljeno Glavno, a ni našel ničesar v neredu. Celu pohvalil je upravni svet in uradništvo radi vestnega truda in lepih uspehov. Ko je šel Stiebler v Ljubljano revidirati, je rekel Jošt o njem, da je mlad in neizurjen, da se ga ni treba bati, ker itak ničesar ne bo našel. Tako se je tudi zgodilo!

* **Romarski vlak na Trsat.** Ker od vseh strani povprašujejo ljudje za romanje na Trsat, da je Kršč. soc. zveza odločila, prirediti romarski vlak na Trsat. Vlak gre iz Maribora dne 17. julija ponoči in se vrne nazaj v Maribor dne 18. julija zvečer. Natančno nivozni red in pacene, ki so iste, kakor lani, glejvzadi med naznanili, kjer senajdetudivsporedpobožnosti in sploh vse, kar je potrebno. Med potjo obiščemo tudi znamenito Postojnsko jamo, katero so lani romarji splošno občudovali.

Svoje somišljenike, posebno čč. duhovščino, prosimo, da na romanje ljudstvo opozorijo in, če je mogoče, vozne listke skupno naroče, ker nam prihranijo s tem mnogo stroškov. Karte se bodo dobivale samo do 11. julija. Pozneje se oddaja kart ustavi, ker mi moramo najmanj 6 dni poprej naznaniti natančno število romarjev južni železnici.

Denar se naj pošilja samo na naslov: Romarski odbor v Mariboru, Cirilova tiskarna. Pri odboru se dobivajo tudi vsa potrebna pojasnila.

* **Letošnje cesarske vaje** začetkom septembra bodo velikega obsega. Udeležijo se jih 6., 10. in 11. armadni zbor. Poveljevala bosta nasprotima armadama, nadvojvoda Friderik in general pehote vitez Lang. Armadi bosta šteli 180 bataljonov pehote, 96 kavalerijskih eskadronov, 288 topov, 150 strojnih pušk; vsega moštva bo nad 90.000. Preizkusijo tudi vojaške zrakovlove.

